

DECIZIA nr.193 din 6 aprilie 2022

asupra obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000

Publicată în Monitorul Oficial nr.370 din 14.04.2020

Valer Dorneanu	-	președinte
Cristian Deliorga	-	judecător
Marian Enache	-	judecător
Daniel Marius Morar	-	judecător
Mona-Maria Pivniceru	-	judecător
Gheorghe Stan	-	judecător
Livia Doina Stanciu	-	judecător
Elena-Simina Tănăsescu	-	judecător
Varga Attila	-	judecător
Marieta Safta	-	magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate referitoare la Legea pentru modificarea art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000, formulată de Guvernul României.

2. Sesizarea a fost formulată în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, al art.11 alin.(1) lit.A.a) și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.475 din 13 ianuarie 2022 și constituie obiectul Dosarului nr.101 A/2022.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate** se susține că prevederile art.I din lege sunt neclare și lipsite de previzibilitate. Se arată că „în concret, din aceste prevederi nu rezultă când accesul este gratuit și când este cu plată, întrucât nu sunt stabilite, la nivel de lege, criteriile obiective și condiții clare în funcție de care, ulterior, la nivel de regulament, se va reglementa modul de utilizare a infrastructurilor sportive școlare.” În susținerea criticilor se invocă și Decizia Curții Constituționale nr.26 din 18 ianuarie 2012, fiind citate considerentele referitoare la exigențele de claritate, precizie și predictibilitate a dispozițiilor legale. Față de aceste considerente, se arată că „prevederile propuse pentru art.6 alin.(9) din Legea nr.69/2000 sunt de natură a contraveni principiului legalității (...) prevăzut de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție”. În concluzie, pentru motivele arătate, se solicită admiterea sesizării de neconstituționalitate.

4. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(3) și ale art.17 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Avocatului Poporului pentru a comunica punctele lor de vedere.

5. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

6. Cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.1342 din 8 februarie 2022 s-au solicitat ministrului educației punctul de vedere, precum și orice alte informații relevante.

7. Cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.1532 din 16 februarie 2022 s-a transmis Curții Constituționale punctul de vedere al Ministerului Educației, potrivit căruia textul criticat „este lipsit de previzibilitate, punând destinatarul normei în situația de a nu își putea ordona conduita în raport cu o normă reglementată care nu respectă condițiile de calitate ale legii, cu consecințe grave privind stabilitatea regulilor care guvernează sistemul național de educație”.

8. Se arată în acest sens, cu referire la prevederile art.112 alin.(2) din Legea educației naționale nr.1/2011, că baza materială a învățământului preuniversitar de stat cuprinde toate bunurile imobile și mobile în care funcționează/au funcționat unitățile de învățământ preuniversitar de stat. Față de dispozițiile art.112 alin.(6) – (8) din același act normativ, este necesară obținerea avizului conform al ministrului educației pentru schimbarea destinației, deoarece în spațiile respective se desfășoară activități comerciale (în cazul în care se face accesul cu plată). În plus, desfășurarea acestor activități trebuie să se facă respectând legislația în vigoare, fără să afecteze procesul de învățământ și fără să pună în pericol siguranța elevilor și a cadrelor didactice. Se mai arată că aprobarea închirierii spațiilor respective este de competența consiliului local, însă închirierea poate fi aprobată doar după emiterea avizului conform al ministrului educației privind schimbarea destinației spațiului respectiv, deoarece în

spațiile respective nu se vor mai desfășura doar activități de învățământ/ activități sportive, ci și alte activități și/sau activități aducătoare de venit.

9. Potrivit punctului de vedere exprimat, legea criticată prevede faptul că accesul nu va fi îngăduit pentru persoanele străine, astfel că nu se pot respecta prevederile Legii nr.35/2007 privind creșterea siguranței în unitățile de învățământ. De asemenea, nu este precizat cine supraveghează și cine răspunde în cazul în care baza materială este deteriorată, cine răspunde de siguranța elevilor, precum și a celor care urmează să utilizeze infrastructura sportivă a unităților și a instituțiilor de învățământ sau dacă în incintă se vor desfășura doar activități sportive, nu activități care contravin legislației în vigoare. Directorul unității de învățământ aprobă procedura de acces în unitatea de învățământ al persoanelor din afara acesteia, în condițiile stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al unității de învățământ, iar personalul din învățământul preuniversitar are obligația de a veghea la siguranța copiilor/elevilor, pe parcursul desfășurării programului școlar și a activităților școlare, extracurriculare/extrășcolare. De asemenea, unitățile de învățământ au reglementat accesul persoanelor în unitatea de învățământ. Drept urmare, administratorul de patrimoniu și agentul de pază răspund atât de baza materială, cât și de siguranța elevilor și a cadrelor didactice, însă aceste persoane nu pot fi făcute responsabile de desfășurarea altor activități în afara orelor de curs. Potrivit dispozițiilor art.1.376 alin.(1) din Codul civil, conducerea unității de învățământ răspunde pentru prejudiciile cauzate de lucruri, fiind obligată să repare, independent de orice culpă, prejudiciul cauzat de lucrul aflat sub paza sa. Se poate spune deci că accesul terțelor persoane în incinta bazelor sportive din cadrul unităților de învățământ dă naștere unor răspunderi suplimentare în sarcina conducerii unității de învățământ.

10. Actele normative care reglementează activitatea în cadrul unităților de învățământ prevăd foarte clar ce măsuri se pot lua astfel încât unitățile de învățământ să fie un mediu sigur și propice desfășurării în condiții optime a procesului instructiv-educativ. În cazul unităților de învățământ preuniversitar de stat, precum și al cluburilor sportive școlare, legislația în vigoare reglementează clar modul în care se asigură utilizarea bunurilor aflate în domeniul public/privat al statului/autorităților administrației publice locale, dar și siguranța beneficiarilor. În plus, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ prevede la art.129 alin.(7) lit.f) că „*în exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin.(2) lit.d), consiliul local asigură, potrivit competenței sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind:(...) sportul.*” Ținând cont de faptul că, în conformitate prevederile Legii educației fizice și sportului nr.69/2000, cu modificările și completările ulterioare, autoritățile administrației publice locale au dreptul să înființeze cluburi sportive, se opinează că bazele sportive ale acestora pot fi utilizate pentru practicarea sportului de masă.

11. Se subliniază neconcordanța dintre expunerea de motive și conținutul proiectului legislativ referitor la modalitatea de folosire a bazei materiale a unităților de învățământ preuniversitar. Se arată că în expunerea de motive se menționează „dreptul cetățeanului de a folosi gratuit aceste baze”, iar în lege acest drept de a folosi infrastructura sportivă școlară din învățământul preuniversitar se face gratuit sau cu plată. Mai mult, textul nu este integrat și coroborat cu dispozițiile Legii educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, nu stabilește criteriile obiective astfel încât acesta să poată să fie aplicat și nu precizează în mod concret modalitatea de acces în infrastructura sportivă școlară.

12. Un alt aspect subliniat este că legea criticată stabilește în sarcina unităților și instituțiilor de învățământ obligația de a emite norme privind modul de utilizare a bazelor și a instalațiilor sportive proprii, unități care nu au competența legală de a emite acte administrative cu caracter normativ pentru punerea în aplicare a Legii educației fizice și sportului nr.69/2000, cu modificările și completările ulterioare.

13. Se mai arată și că „textul este contradictoriu în raport de normele edictate la art.I și art.II, unde la art.I se face trimitere numai la unitățile de învățământ, comparativ cu norma stipulată la art.II unde se face trimitere la unitățile și instituțiile de învățământ, fără a se preciza despre care instituții de învățământ este vorba”.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul sesizării** de neconstituționalitate îl constituie Legea pentru modificarea art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000.

16. În motivarea cererii au fost invocate dispozițiile constituționale cuprinse în art.1 alin.(5), referitoare la supremația Constituției și respectarea legii, cu referire la exigențele de calitate a legii

dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale a României, sens în care se invocă și trimiterile din această jurisprudență la Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

17. Verificând admisibilitatea sesizării, Curtea constată că aceasta a fost formulată de Guvernul României, titular al dreptului de sesizare a Curții Constituționale cu obiecții de neconstituționalitate, în conformitate cu prevederile art.146 lit.a) teza întâi din Constituție. Obiectul sesizării se încadrează în competența Curții, stabilită de dispozițiile constituționale menționate, acesta vizând o lege adoptată de Parlament, dar nepromulgată. În ceea ce privește termenul de sesizare, se constată că, potrivit fișei legislative de la Camera Deputaților, legea criticată a fost adoptată în data de 21 decembrie 2021 de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, și, în aceeași dată, a fost depusă la secretarul general al Camerei, pentru exercitarea dreptului de sesizare a Curții Constituționale. În data de 27 decembrie 2021, legea a fost trimisă la promulgare. Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 13 ianuarie 2022, așadar în cadrul termenului stabilit de art.77 alin.(1) din Constituție. Rezultă, așadar, că sesizarea este admisibilă.

18. Examinând criticile formulate, Curtea constată mai întâi că, în redactarea în vigoare, art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000 are următorul cuprins: „**Bazele și instalațiile sportive proprii pot fi puse la dispoziție, gratuit sau cu plată, comunităților locale, persoanelor fizice sau juridice interesate, cu obligația respectării desfășurării normale a programelor și activităților de învățământ și ale cluburilor sportive școlare și universitare.**”

19. În luna mai 2021 a fost promovată o propunere de modificare a acestui text de către un grup de deputați și senatori, cu următoarea expunere de motive: „*România se situează între ultimele state membre ale UE cu privire la nivelul de practicare al sportului și mișcării. Printre motivele care întrețin această stare de fapt, românii menționează și lipsa accesului la infrastructură sportivă în zonele în care locuiesc.*

Consecințele unui stil de viață sedentar sunt bine documentate și împreună cu alți factori pot conduce la obezitate, diabet și boli cardiovasculare, de altfel morbidități cu incidență ridicată la noi în țară. Totodată, această statistică nefastă indică faptul că România ratează oportunități pe care sportul și mișcarea au potențialul de la genera și în plan socio-economic: creare de noi locuri de muncă, creștere economică, coeziune socială. Prin urmare, este nevoie de o încurajare a unui stil de viață activ, plecând în primul rând de la barierele indicate direct de români, în cazul de față lipsa accesului la infrastructură sportivă locală.

În acest context, avansăm o inițiativă legislativă care să rezolve cel puțin parțial sus-menționata problemă de acces. Mai exact, dorim deschiderea către publicul larg a bazelor sportive ce aparțin unităților de învățământ și a cluburilor sportive școlare și universitare. Este vorba despre o resursă pentru sport neutilizată în afara orarului școlar și universitar și care are avantajul de a se afla în proximitatea zonelor rezidențiale.

Propunem prin urmare o modificare a Articolului 6, la alineatul (9) din Legea 69/2000 a Educației fizice și sportului, care în prezent reglementează maniera în care unitățile de învățământ și cluburile sportive școlare și universitare pot pune la dispoziție propriile baze sportive persoanelor fizice și juridice. Formularea nouă oferă fără echivoc cetățeanului dreptul de a folosi gratuit aceste baze, dar cu condiția respectării programului de activități ale școlilor și cluburilor sportive școlare, respectiv universitare. Regimul accesului persoanelor juridice pe de altă parte rămâne neschimbat, decizia permiterii accesului rămânând la latitudinea conducerii unității de învățământ.

De asemenea, unitățile de învățământ vor include în propriile regulamente prevederi cu privire la orarul și maniera în care se face accesul în incinta bazelor sportive proprii. În acest fel, se oferă predictibilitate cetățeanului referitor la calendarul de acces precum și la drepturile și obligațiile sale în momentul în care utilizează instalațiile sportive ale unităților de învățământ.”

Din lecturarea expunerii de motive rezultă un aspect de domeniul evidenței, și anume că, în prezent, este reglementată cu caracter general **”maniera în care unitățile de învățământ și cluburile sportive școlare și universitare pot pune la dispoziție propriile baze sportive persoanelor fizice și juridice”**, prin art.6 alin.(9) din Legea nr.69/2000, precitat. Rezultă, de asemenea, intenția inițiatorilor de a oferi **”fără echivoc cetățeanului dreptul de a folosi gratuit aceste baze”**.

20. În acord cu expunerea de motive, forma inițiatorilor avea următorul cuprins:

„Art.1. Legea educației fizice și sportului nr.69/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.200 din 9 mai 2000, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

- La articolul 6, alineatul (9) se modifică și va următorul cuprins:

«(9) Infrastructura sportivă a unităților de învățământ și cluburilor sportive școlare și universitare este utilizată de terți după cum urmează:

a. Copiii și adulții au acces gratuit în infrastructura sportivă în aer liber fără a afecta orele de program ale unităților care le administrează sau ale terților care o utilizează în baza plății unui tarif stabilit de respectivele unități. În infrastructura acoperită, persoanele fizice pot avea acces gratuit sau cu plată.

b. Persoanele juridice pot avea acces gratuit sau cu plată.»

Art.II. - În termen de 180 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, unitățile și instituțiile de învățământ vor întocmi după caz un regulament ce va cuprinde norme privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive proprii, prevăzute la art.I.”

21. După parcurgerea procedurii în Camera de reflecție – Senatul, legea avea următorul cuprins:

„Art.I.- La articolul 6 din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.200 din 9 mai 2000, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(9) Infrastructura sportivă școlară din învățământul preuniversitar este utilizată de terți după cum urmează:

a) copiii sub supravegherea unui adult au acces gratuit în infrastructura sportivă școlară, în baza unui regulament propriu de folosință, în aer liber fără a afecta orele de program ale unităților care le administrează sau ale terților care o utilizează în baza plății unui tarif stabilit de respectivele unități. În infrastructura acoperită, persoanele fizice pot avea acces gratuit sau cu plată;

b) persoanele juridice pot avea acces gratuit sau cu plată.»

Art.II - în termen de 180 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, unitățile și instituțiile de învățământ vor întocmi, după caz, un regulament ce va cuprinde norme privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive proprii, prevăzute la art.I.”

22. După adoptarea în Camera decizională – Camera Deputaților, legea trimisă la promulgare și criticată în prezenta cauză are următorul cuprins:

„Art.I. - La articolul 6 din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.200 din 9 mai 2000, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(9) Cu obligația respectării desfășurării normale a programelor și activităților de învățământ, infrastructura sportivă școlară din învățământul preuniversitar este utilizată și de terți după cum urmează:

a) copiii au acces gratuit în infrastructura sportivă școlară în aer liber, în baza unui regulament de folosință. În infrastructura sportivă acoperită, persoanele fizice pot avea acces gratuit sau cu plată;

b) persoanele juridice pot avea acces gratuit sau cu plată.»

Art.II. - În termen de 180 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, unitățile și instituțiile de învățământ vor întocmi, după caz, un regulament ce va cuprinde norme privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive proprii, prevăzute la art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000, cu modificările și completările ulterioare.”

23. Examinând legea adoptată în raport cu exigențele de calitate a legii impuse de art.1 alin.(5) din Constituție, astfel cum au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, Curtea reține mai întâi că, potrivit acestei jurisprudențe, principiul **legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor**, conducând la caracterul de *lex certa* al normei (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr.189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.307 din 5 aprilie 2006, sau Decizia nr.26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.116 din 15 februarie 2012). Legiuitorului îi revine obligația ca în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea acestor cerințe, concretizate în **claritatea, precizia și predictibilitatea legii** (a se vedea Decizia nr.845 din 18 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.500 din 13 mai 2021, paragraful 92).

24. Curtea a stabilit că cerința de **claritate** a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de **precizie** se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce **predictibilitatea/ previzibilitatea** legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează (Decizia nr.183 din 2 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.381 din 22 mai 2014, paragraful 23). Totodată, Curtea a invocat și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia semnificația noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de **contextul textului despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi** [Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, și Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi - S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragraful 109]. În concret, cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat [Hotărârea din 26 aprilie 1979,

pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit*] (a se vedea Decizia nr.772 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea 1, nr.315 din 3 mai 2017, paragrafele 22 și 23). Or, **legea criticată nu îndeplinește exigențele de calitate a legii mai sus menționate.**

25. Astfel, termenii utilizați sunt **lipsiți de precizie**, legiuitorul utilizând o terminologie diferită pentru aparent același obiect de reglementare: „*infrastructura sportivă școlară*” (art.I) versus „*baze și instalații sportive proprii*” (art.II) sau „*regulament de folosință*” (art.I) versus „*regulament ce va cuprinde norme privind modul de utilizare*” (art.II). **Rigurozitatea limbajului juridic impune utilizarea unei terminologii unitare în același act normativ, pentru evitarea interpretărilor divergente.**

26. Dincolo de terminologia utilizată, reglementarea criticată **crează dificultăți de adaptare a conduitei destinatarilor săi**, atât persoanele fizice și juridice beneficiare (așa-numiții „terți”), cât și „unitățile și instituțiile de învățământ”. Aceasta întrucât, așa cum rezultă și din compararea diverselor variante normative (inițiator, Camera de reflecție, Camera decizională), **în forma legii adoptate nu este clar dacă o categorie de terți** (așa-numiții „aduți” din forma inițială a legii) **mai au acces sau nu la infrastructura sportivă școlară în aer liber, și în ce condiții**, întrucât această ipoteză normativă nu se mai regăsește în alin.(9) al art.6 în forma adoptată de Parlament. Astfel, **în privința persoanelor fizice**, aflate în ipoteza normativă a lit.a) a art.6 alin.(9), **legiuitorul stabilește accesul gratuit al copiilor în infrastructura sportivă școlară în aer liber**, fără a se referi în niciun mod la categoria adulților. Ar rezulta că, de fapt, adulții nu mai au deloc acces la infrastructura sportivă școlară în aer liber. Noțiunea generală de „*persoane fizice*” este utilizată numai atunci când legiuitorul se referă la „*infrastructura sportivă acoperită*”, unde „*persoanele fizice pot avea acces gratuit sau cu plată*”.

27. Lipsa de predictibilitate a legii este determinată, de asemenea, și de modul de reglementare a art.II, care stabilește în sarcina *unităților și instituțiilor de învățământ întocmirea*, „**după caz**”, a unui „*regulament ce va cuprinde norme privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive proprii, prevăzute la art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000*”. **Nu se poate determina cu exactitate la ce se referă sintagma „după caz”, în corelație și cu întinderea marjei de apreciere** a unităților și instituțiilor de învățământ în asigurarea utilizării de către terți a *bazelor și instalațiilor sportive proprii*, câtă vreme legiuitorul folosește sintagma „**este utilizată**”, iar nu „**poate fi utilizată**”, iar ipotezele normative de la lit.a) și b) se referă exclusiv la **”acces”**.

28. Tot astfel, **nu sunt stabilite criteriile obiective și condiții clare în funcție de care, ulterior, la nivel de regulament, să se reglementeze** modul de utilizare a infrastructurii sportive școlare în general, precum și distincția între gratuit sau cu plată. Sub acest aspect, Curtea reține că **nu se pot transfera în sarcina subiecților de drept menționați prerogative de stabilire a unor reguli și de reglementare a unor raporturi juridice ce ar intra în sfera de competență a autorităților legislative sau executive, în condițiile Constituției și legii**. În absența unor criterii clare, circumscrise prin lege, este dificilă adaptarea conduitei destinatarilor legii.

29. De asemenea, nu se înțelege ce obligații incumbă „terților” utilizatori, persoane fizice și juridice, raportat la exprimarea foarte generală a legii, prin sintagma „*obligația respectării desfășurării normale a programelor și activităților de învățământ*”. Din această perspectivă se impune, așa cum se menționează și în punctul de vedere exprimat în cauză de Ministerul Educației, corelarea modificării legislative cu dispozițiile Legii educației naționale nr.1/2011, cu **luarea în considerare a competenței legale a unităților și a instituțiilor de învățământ, precum și a garanțiilor desfășurării procesului de învățământ acolo menționate.**

30. Rezultă, așadar, că, deși intenția de reglementare (și deosebirea sub acest aspect față de reglementarea în vigoare care stabilește și la acest moment, într-o redactare generală, posibilitatea punerii la dispoziția comunităților locale, persoanelor fizice sau juridice interesate a bazelor și a instalațiilor sportive proprii din unitățile și instituțiile de învățământ, gratuit sau cu plată) a fost aceea de a facilita accesul persoanelor fizice la infrastructura sportivă a școlilor („**oferă fără echivoc cetățeanului dreptul de a folosi gratuit aceste baze**”), legea rezultată **are un caracter neclar și imprecis în privința modalității în care se realizează acest ”drept de a folosi”,** contrar exigențelor de calitate a normelor juridice impuse de art.1 alin.(5) din Constituție.

31. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstituționalitate formulată de Guvernul României și constată că Legea pentru modificarea art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000 este neconstituțională. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 6 aprilie 2022.

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu opinia majoritară, considerăm că sesizarea formulată de Guvernul României trebuia respinsă și constatată constituționalitatea dispozițiilor Legii pentru modificarea art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000 pentru argumentele ce urmează a fi expuse.

În temeiul dispozițiilor art.6 alin.(8) din Legea nr.69/2000, *„toate unitățile de învățământ, de stat sau particulare, existente sau nou-înființate, au obligația să dispună sau să aibă acces la bazele și instalațiile sportive, pentru a permite desfășurarea lecțiilor de educație fizică și practicarea sportului cu elevii și studenții”*. Cu privire la infrastructura sportivă deținută de unitățile de învățământ, dispozițiile art.6 alin.(9) din lege prevăd că *„Bazele și instalațiile sportive proprii pot fi puse la dispoziție, gratuit sau cu plată, comunităților locale, persoanelor fizice sau juridice interesate, cu obligația respectării desfășurării normale a programelor și activităților de învățământ și ale cluburilor sportive școlare și universitare”*.

Având în vedere că „România se situează între ultimele state membre ale UE cu privire la nivelul de practicare al sportului și mișcării”, unul dintre motive fiind lipsa accesului cetățenilor la infrastructura sportivă în zonele în care locuiesc, fiind nevoie de „o încurajare a unui stil de viață activ”, un număr de 51 de deputați și senatori au inițiat propunerea legislativă ce a avut ca scop „deschiderea către publicul larg a bazelor sportive ce aparțin unităților de învățământ și a cluburilor sportive școlare și universitare. Este vorba despre o resursă pentru sport neutilizată în afara orarului școlar și universitar și care are avantajul de a se afla în proximitatea zonelor rezidențiale” (a se vedea Expunerea de motive la lege). Propunerea a vizat modificarea art.6 alin.(9) din Legea nr.69/2000, noua formulare a textului legal oferind „fără echivoc cetățeanului dreptul de a folosi gratuit aceste baze, dar cu condiția respectării programului de activități ale școlilor și cluburilor sportive școlare, respectiv universitare. Regimul accesului persoanelor juridice, pe de altă parte, rămâne neschimbat, decizia permiterii accesului rămânând la latitudinea conducerii unității de învățământ” (Expunerea de motive la lege). Prin urmare, a fost adoptată legea supusă controlului de constituționalitate, care la art.I prevedea utilizarea de către terți a infrastructurii sportive școlare din învățământul preuniversitar cu respectarea desfășurării normale a programelor și activităților de învățământ, astfel: *„a) copiii au acces gratuit în infrastructura sportivă școlară în aer liber, în baza unui regulament de folosință. În infrastructura sportivă acoperită, persoanele fizice pot avea acces gratuit sau cu plată; b) persoanele juridice pot avea acces gratuit sau cu plată.”* De asemenea, pentru a asigura implementarea noilor dispoziții, legea modificatoare prevedea obligația unităților și instituțiilor de învățământ de a întocmi propriile regulamente ce vor cuprinde norme privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive proprii. În Expunerea de motive la lege se arăta că „în acest fel, se oferă predictibilitate cetățeanului referitor la calendarul de acces precum și la drepturile și obligațiile sale în momentul în care utilizează instalațiile sportive ale unităților de învățământ”.

Analizând comparativ norma în vigoare și norma modificatoare, reținem că legiuitorul a restrâns sfera de incidență a posibilității de utilizare de către terți a infrastructurii sportive școlare doar cu privire la cea din învățământul preuniversitar (excluzând infrastructura sportivă din învățământul universitar) și a prezervat condiția ca aceasta să fie pusă la dispoziția terților doar cu obligația respectării desfășurării normale a programelor și activităților de învățământ, precum și condiția ca bazele și instalațiile sportive să poată fi puse la dispoziție, gratuit sau cu plată. De asemenea, noua reglementare a introdus prevederea expresă a accesului gratuit al copiilor la infrastructura sportivă școlară în aer liber și obligația unităților și instituțiilor de învățământ de a întocmi propriile regulamente ce vor cuprinde norme privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive.

Împotriva Legii pentru modificarea art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000, Guvernul României a formulat obiecție de neconstituționalitate în care a susținut că „prevederile art.I, potrivit cărora accesul terților - persoane fizice - în infrastructura sportivă școlară acoperită se va face gratuit sau cu plată, iar accesul terților - persoane juridice - în infrastructura sportivă școlară se va face, de asemenea, gratuit sau cu plată, sunt neclare și lipsite de previzibilitate. În concret, din aceste prevederi nu rezultă când accesul este gratuit și când este cu plată întrucât nu sunt stabilite, la nivel de lege, criterii obiective și condiții clare în funcție de care, ulterior, la nivel de regulament, se va reglementa modul de utilizare a infrastructurilor sportive școlare”.

Având în vedere critica formulată, Curtea avea să se pronunțe asupra clarității și previzibilității legii în ceea ce privește delimitarea situațiilor în care accesul la infrastructura sportivă este gratuit de cele în care accesul se realizează contra cost. Or, sub acest aspect, reglementarea criticată nu aduce

niciun element de noutate, ea prezervă soluția legislativă aflată în vigoare care prevede posibilitatea unităților de învățământ de a pune la dispoziție bazele și instalațiile sportive proprii, gratuit sau cu plată. Noua reglementare distinge însă categoria copiilor pentru care oferă dreptul de acces gratuit la infrastructura școlară în aer liber. Cu alte cuvinte, norma prevede, ca regulă, accesul gratuit sau cu plată al persoanelor fizice și juridice la infrastructura sportivă acoperită și în aer liber, și, ca excepție, accesul gratuit al copiilor la infrastructura școlară în aer liber.

Dispozițiile sunt clare și previzibile, acordă o facilitate expresă minorilor, iar cu privire la ceilalți beneficiari, norma prezervă soluția legislativă în vigoare, căreia îi conferă un grad sporit de implementare prin introducerea obligației unităților și instituțiilor de învățământ de a întocmi propriile regulamente ce vor cuprinde norme privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive. Astfel, legiuitorul primar a delegat în mod expres legiuitorul secundar ca, în termen de 180 de zile de la data intrării în vigoare a legii, să adopte actele administrative de punere în aplicare a legii. La adoptarea regulamentelor, în ceea ce privește normele referitoare la condițiile de acces, pentru a stabili caracterul gratuit sau cu plată, unitățile și instituțiile de învățământ urmau să țină seama de criteriile precum specificul infrastructurii (acoperite sau în aer liber), de respectarea desfășurării normale a programelor și activităților de învățământ, de gradul de solicitare al bazelor sportive, de costurile de întreținere ale acestora etc. Toate aceste criterii, circumscrise sintagmei „după caz” utilizată în cuprinsul art.II din legea criticată, conferă previzibilitate normei și nu justificau admiterea obiecției de neconstituționalitate.

De asemenea, cu privire la terminologia folosită de legiuitor, este evident că sintagma „infrastructura sportivă școlară” are același înțeles cu „bazele și instalațiile sportive”, că sintagma „regulament de folosință” este explicată de sintagma „regulamentul ce va cuprinde norme privind modul de utilizare”. Or, Curtea, în opinia majoritară, ajunge în mod discutabil și nemotivat la concluzia că reglementarea are caracter neclar și imprevizibil. Curtea s-a abătut de la jurisprudența sa (de exemplu, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012), în care, reținând că previzibilitatea presupune că actul normativ trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat, a statuat că poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, și Decizia Curții Constituționale nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului). Or, în cazul de față, legea supusă controlului este suficient de precisă și clară pentru a putea fi aplicată, suplețea sa în sensul delegării reglementării normelor privind modul de utilizare al bazelor și instalațiilor sportive către unitățile și instituțiile de învățământ neimpiedicând asupra calității legii.

În concluzie, apreciem că Legea pentru modificarea art.6 alin.(9) din Legea educației fizice și sportului nr.69/2000 este constituțională, fiind adoptată cu respectarea prevederilor art.1 alin.(5) din Legea fundamentală.

Judecători,

Daniel Marius Morar

Mona Maria Pivniceru

Gheorghe Stan

Varga Attila